

Alternatywny projekt rezolucji

1.2.2011

A7-0025/1

Poprawka 1

Ilda Figueiredo, Patrick Le Hyaric, Gabriele Zimmer, Thomas Händel, Nikolaos Chountis, Kartika Tamara Liotard

w imieniu grupy politycznej GUE/NGL

Sprawozdanie

A7-0025/2011

Ria Oomen-Ruijten

w sprawie zielonej księgi Komisji na rzecz adekwatnych, stabilnych i bezpiecznych systemów emerytalnych w Europie (2010/2239(INI))

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

COM(2010)0365

ALTERNATYWNY PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie zielonej księgi Komisji na rzecz adekwatnych, stabilnych i bezpiecznych systemów emerytalnych w Europie (2010/2239(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 7 lipca 2010 r. „Zielona księga Komisji na rzecz adekwatnych, stabilnych i bezpiecznych systemów emerytalnych w Europie” (COM(2010)0365),
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji z dnia 7 lipca 2010 r. „Zielona księga Komisji na rzecz adekwatnych, stabilnych i bezpiecznych systemów emerytalnych w Europie”¹,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 8 czerwca 2010 r. w sprawie „Osiągnięcia przez zrównoważone systemy zabezpieczenia społecznego odpowiednich celów w zakresie emerytur i włączenia społecznego” oraz konkluzje Rady z dnia 17 listopada 2010 r. dotyczące „Wspólnego sprawozdania Komitetu Polityki Gospodarczej i Komitetu Ochrony Socjalnej w sprawie emerytur”,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 6 grudnia 2010 r. w sprawie adekwatnych, bezpiecznych i stabilnych systemów emerytalnych dla wszystkich obywateli Europy,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie aktywnej integracji osób wykluczonych z rynku pracy²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 października 2008 r. w sprawie propagowania integracji społecznej i walki z ubóstwem, w tym ubóstwem dzieci, w Unii Europejskiej³,

---

¹ XXXX

² P6_TA(2009)0371.

³ Dz.U. C 9E z 15.1.2010, s. 11.

- uwzględniając art. 48 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, a także opinie Komisji Gospodarczej i Monetarnej sporządzone na mocy art. 50 Regulaminu, Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A7-0025/2010),
- A. mając na uwadze, że emerytury i systemy emerytalne są w pierwszym rzędzie odpowiedzialnością państw członkowskich, które zgodnie z zasadą pomocniczości mają wyłączną kompetencję w zakresie sposobu finansowania i organizowania systemów emerytalnych,
- B. mając na uwadze, że kryzys finansowy i gospodarczy doprowadził w wielu państwach członkowskich do wzrostu bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz do podniesienia poziomu deficytu budżetowego, szkodząc funduszom emerytalnym,
- C. mając na uwadze, że w ramach reform emerytalnych państwa członkowskie w ostatnim dwudziestoleciu jednostronnie zamrażały lub zmniejszały składki opłacane przez pracodawców i zwiększały całkowite składki opłacane przez pracowników, w coraz większym stopniu przenosząc cały ciężar finansowania emerytur na pojedyncze osoby,
- D. mając na uwadze, że takie podejście było poparte otwartą metodą koordynacji (OMK) emerytur na poziomie UE, zakładającą cięcie kosztów w systemach emerytalnych w celu zapewnienia ich „stabilności finansowej”, wydłużającą okres pracy zawodowej, podnoszącą efektywny wiek emerytalny o co najmniej pięć lat średnio w UE (szczyt Rady Europejskiej w Barcelonie 2002 r.), a ostatnio wydłużającą obowiązkowe emerytalne okresy składkowe i podnoszącą ustawowy wiek emerytalny,
- E. mając na uwadze, że koncepcja systemu emerytalnego opartego na trzech filarach promowanego przez UE, MFW i Bank Światowy – składającego się ze zmniejszonego pierwszego filaru złożonego z emerytur ustawowych zapewniających tylko podstawowe świadczenie emerytalne, drugiego filaru z finansowanych zakładowych programów emerytalnych oraz trzeciego filaru z indywidualnych oszczędności emerytalnych – okazało się dysfunkcjonalne w zakresie bezpieczeństwa i adekwatności uzyskiwanego na jego podstawie ogólnego wyniku świadczeń emerytalnych; mając też na uwadze, że kryzys finansowy i gospodarczy zlikwidował „skutki bogacenia się” funduszy emerytalnych rzekomo towarzyszące tej koncepcji,
- F. mając na uwadze, że w zielonej księdze Komisja częściowo przyznała się do słabych punktów kapitałowych systemów emerytalnych, oświadczając, że „stopy zwrotu i wypłacalności systemów kapitałowych ucierpiały na skutek spadku stóp procentowych i wartości aktywów: w 2008 r. prywatne fundusze emerytalne straciły ponad 20% swojej wartości”, że „wiele z nich pozostaje daleko od wymaganych poziomów wypłacalności” i że „ponadto możliwości wypełnienia zobowiązań wielu podmiotów finansujących zakładowe fundusze emerytalne zostały ograniczone”,

G. mając na uwadze, że Komisja ogłosiła już publikację w 2011 r. „Białej księgi w sprawie emerytur”, będącej kontynuacją zielonej księgi, w celu zaproponowania konkretnych działań nielegislacyjnych i legislacyjnych; mając na uwadze, że w swoim programie prac na rok 2011 Komisja zaproponowała już przeprowadzenie przeglądu dyrektywy z 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych (IORP),

PRZEPISY OGÓLNE

1. wyraża stanowczy sprzeciw wobec podejścia zaprezentowanego w zielonej księdze, w której argumentuje się, że „należy pilnie przyjrzeć się kwestii przyrzeczenia emerytury, wobec możliwości gospodarki i budżetów publicznych”, oraz wzywa do rozwinięcia „europejskiego wewnętrznego rynku funduszy emerytalnych”, czyli do ponownego otwarcia „kasyna” rynku finansowego i stworzenia nowych możliwości spekulacji, a nie ograniczania ich, gdyż wiąże się to z jeszcze większym zagrożeniem adekwatności, bezpieczeństwa i stabilności emerytur;
2. zwraca uwagę, że Unia Europejska ukazuje obecnie swoje prawdziwie antyspołeczne oblicze, gdyż zarówno Unia, jak i rządy propagują i realizują wspólną drastyczną strategię oszczędnościową, która polega na zmniejszaniu świadczeń emerytalnych, podwyższaniu ustawowego wieku emerytalnego, zmianie podstawy obliczania wysokości świadczeń emerytalnych poprzez zastąpienie zarobków uzyskiwanych w najlepszych latach pracownika średnimi zarobkami w jego całej karierze zawodowej, a także na wydłużaniu okresów składkowych;
3. podkreśla, że deficyty rządowe są wysokie, a dług publiczny rośnie głównie z powodu tego, że rządy – podobnie jak poprzednio – „ratują” sektor finansowy przed skutkami jego spekulacji i szkodami, jakie przynosił gospodarce; wyraża zdecydowany sprzeciw wobec drastycznej polityki oszczędnościowej rządów UE, które obciążają zwykłych pracowników, emerytów itp. spłatą długu publicznego na rzecz wierzycieli z sektora finansowego, co zagraża stanowiskom pracy, wynagrodzeniom, świadczeniom socjalnym, emeryturom i przysługującym prawom;
4. z zadowoleniem przyjmuje masową mobilizację związków zawodowych i ruchów społecznych, które pojawiły się w wielu państwach członkowskich w ramach protestu przeciwko drastycznej polityce oszczędnościowej w ogólności, a szczególnie przeciwko nowej fali neoliberalnych „reform” emerytalnych; wyraża stanowcze poparcie dla planów koordynowania w całej UE tych ruchów oporu, które sprzeciwiają się wspólnie zaplanowanej odgórnej, obejmującej całą UE wojnie klasowej z inicjatywy Komisji, Rady i rządów wszystkich państw członkowskich z wyjątkiem Cypru;
5. zwraca uwagę, że obecna drastyczna polityka oszczędnościowa – poważne cięcia w inwestycjach publicznych, ciągły demontaż ochrony socjalnej i państwa opiekuńczego, kolejna fala prywatyzacji usług publicznych, ograniczanie wysokości płac, podnoszenie stawki podatku VAT itd. – będzie najprawdopodobniej prowadzić do dalszego osłabiania siły nabywczej i popytu wewnętrznego, spadku wpływów z podatków i przedłużania stagnacji gospodarczej lub ponownego wystąpienia recesji, i że jest bardzo mało prawdopodobne, aby w wyniku takich strategii udało się

osiągnąć oficjalnie ogłoszone cele związane z redukcją długu publicznego i zwiększeniem stabilności finansowej systemów emerytalnych;

6. wzywa państwa członkowskie, Radę i Komisję do wprowadzenia alternatywnej, skoordynowanej na terenie całej UE polityki makroekonomicznej koncentrującej się na prowadzonych przez sektor publiczny inwestycjach na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego i środowiskowego; twierdzi, że zamiast organizowania opieki nad bankami poprzez likwidację systemów opiekuńczych dla obywateli, czyli zamiast spychania państw członkowskich UE w dół po gospodarczej równi pochyłej, Europa powinna zmobilizować i wykorzystywać swoje fundusze (EBI, EBOR, europejski mechanizm stabilizacji finansowej, europejski mechanizm stabilizacyjny itp.) na inwestycje, koncentrując się na krajach najbardziej potrzebujących bodźca wywołanego popytem, w szczególności przez zwiększanie wspólnotowego finansowania (z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności) bez wymogu współfinansowania krajowego;
7. podkreśla, że w przypadku takich inwestycji prowadzonych przez sektor publiczny możliwe jest osiągnięcie mnożnika zatrudnienia i dochodu w wysokości 1,5-2 i że jest zatem szansa na w dużej mierze samofinansowanie środków, co sprzyja długoterminowej dynamice gospodarki i co sprawia, że osiągnięcie redukcji deficytu finansów publicznych staje się bardziej prawdopodobne w perspektywie średnioterminowej przy równoczesnej poprawie finansowej stabilności systemów zabezpieczenia społecznego;
8. wzywa Radę do wprowadzenia na szczeblu UE ogólnego podatku od transakcji finansowych (FTT), który powstrzymałby działania spekulacyjne i zapewnił odpowiedni udział sektora finansowego w odbudowie gospodarki i refinansowaniu obciążeń podatkowych dotyczących działań pomocowych prowadzonych ze środków publicznych; zwraca uwagę, że według ostatnich badań ogólny FTT w Europie na poziomie 0,1% mógłby zwiększyć roczne dochody o 2,1% PKB (około 262 miliardy EUR); proponuje, aby dochody z FTT były wykorzystywane na pomoc w zakresie rozwoju, środki antykryzysowe i promowanie zrównoważonego rozwoju;
9. wzywa państwa członkowskie, aby zwiększyły podatki od banków i od premii dla kadry kierowniczej, od dochodu z kapitału (tj. dywidend i stóp procentowych), od zysków kapitałowych, od dużych majątków i spadków, oraz aby wykorzystywały te wpływy do finansowania inwestycji prowadzonych przez sektor publiczny; podkreśla, że państwa członkowskie powinny uwzględnić ograniczenie wydatków na wojsko i na dopłaty szkodliwe dla środowiska, aby wspomóc konsolidację w dziedzinie podatków, tym samym przyczyniając się do poprawy stabilności finansowej ustawowych systemów emerytalnych;
10. podkreśla fakt, że kryteria z Maastricht dotyczące Europejskiej Unii Walutowej oraz paktu stabilności i wzrostu okazały się dysfunkcjonalne, także w odniesieniu do sposobu uwzględniania w tych ramach „reform” emerytalnych; wzywa Radę i Komisję do określenia kryteriów „realnej konwergencji” gospodarki i do wsparcia mechanizmów umożliwiających państwom członkowskim osiągnięcie tego celu, a także do odwołania paktu stabilności i wzrostu i do zastąpienia go paktem

zatrudnienia i zrównoważonego rozwoju;

ZMIANY DEMOGRAFICZNE

11. podkreśla, że prognozy Komisji na temat zmian demograficznych oparte są na statystycznym prawdopodobieństwie i – jak pokazał między innymi niedawny kryzys – nie jest możliwe uwzględnienie kryteriów wystarczających do przewidywania przyszłych zmian w okresie 50-60 lat z założonym wysokim stopniem „pewności”;
12. zwraca uwagę, że jeśliby podobne prognozy zostały dokonane w 1900 r., na początku „belle époque”, nie mogłyby wziąć pod uwagę na przykład rzeczywistego wpływu na rozwój demograficzny do 1960 r. dwóch wojen światowych ani poprawy antykoncepcji spowodowanej wynalezieniem pigułki antykoncepcyjnej;
13. podkreśla zatem, że takie długoterminowe prognozy zmian demograficznych należy traktować z dużą ostrożnością, gdyż w okresie kilkudziesięciu lat nie można przewidzieć przyszłych zmian społecznych, podstawowych innowacji itp.; zwraca uwagę, że w przeszłości reformy systemu emerytalnego miały zawsze charakter uznaniowy i były wprowadzane w odpowiedzi na wyzwania średnioterminowe;
14. zauważa, że zmiany demograficzne to długotrwały proces, którego dojrzale społeczeństwa uprzemysłowione doświadczały przez całe dziesięciolecia; zwraca uwagę, że na przykład w Niemczech w 1900 r. na każdego emeryta przypadało 12 pracowników, że w 2000 r. wskaźnik ten spadł już do czterech pracowników na jednego emeryta i że do lat 2040-2050 spodziewany jest dalszy spadek do dwóch pracujących na jednego emeryta;
15. podkreśla, że Europa już sobie dobrze poradziła z najpoważniejszym skutkiem zmian demograficznych – zwłaszcza od lat 50-tych do końca lat 70-tych XX wieku, kiedy to państwo opiekuńcze w wielu krajach europejskich faktycznie uległo rozszerzeniu – i że w najbliższych czterdziestu latach będziemy musieli sprostać tylko stosunkowo niewielkim skutkom demograficznym starzenia się pokolenia „wyżu demograficznego”;
16. wyraża wątpliwość co do ogólnego poglądu Komisji, że warunkiem trwałego wzrostu gospodarczego oraz stabilnych finansowo systemów emerytalnych musi być jednoczesny wzrost liczby ludności: gdyby była to prawda, średnio dużo młodsza populacja krajów rozwijających się, np. w regionie Maghrebu, cieszyłaby się już wysokim tempem wzrostu i stabilnymi perspektywami emerytalnymi – co niestety nie ma miejsca, gdyż stopa bezrobocia młodzieży jest tam bardzo wysoka (50% i więcej), a możliwości zatrudnienia brakuje;
17. wątpi, aby wskaźniki demograficzne były tak istotne dla zapewnienia stabilności systemów emerytalnych, jak utrzymują główne media i elity UE: na przykład realny PKB w Niemczech Zachodnich wzrósł w latach 1950-1990 o 473%, natomiast liczba osób pracujących wzrosła w tym samym okresie zaledwie o 42%, co oznacza, że zmiany demograficzne były odpowiedzialne za jedynie 9% wzrostu produkcji w tym okresie, podczas gdy wzrost realnych zasobów kapitałowych, wydajności pracy itp. – za pozostałe 91%; dlatego podkreśla, że kluczowa kwestia dotycząca „stabilności

emerytur” nie ma charakteru demograficznego, a gospodarczy;

18. podkreśla, że kwestia ochrony emerytur ma także aspekt dystrybucyjny, ponieważ należy zapytać, jak dojrzałe uprzemysłowione społeczeństwa europejskie dokonują podziału nominalnej wartości netto dodanej między zyskami/ aktywami z jednej strony, a wydatkami na płace/ emerytury/ cele socjalne z drugiej strony – jak duże fundusze należy przeznaczyć na (społeczną) konsumpcję, a jak duże na inwestycje;
19. podkreśla, że według Komisji oraz ekonomistów należących do głównego nurtu utrzymanie średniego rocznego wzrostu wydajności pracy na poziomie 1,1-1,4%, jak w ubiegłych dziesięcioleciach, jest kluczowe dla utrzymania stabilności systemów emerytalnych; podkreśla, że dodatkowe rezerwy produkcyjne mogłyby zostać uruchomione dzięki zwiększeniu wydajności gospodarowania energią i zasobami (o czynnik 4 do lat 2020-2025 i czynnik 10 do roku 2050); podkreśla, że taki ogólny wzrost wydajności może być wspomagać dalsze zwiększanie wartości dodanej przy malejącej sile roboczej i stanowić solidną podstawę do sprawiedliwego podziału dochodów między osoby aktywne zawodowo i zawodowo nieaktywne (np. emerytów, dzieci, uczniów, studentów itp.);
20. podkreśla, że zapewnienie wystarczającego ogólnego wzrostu wydajności na drodze do zrównoważonego rozwoju społecznego i środowiskowego, wprowadzenie bardziej sprawiedliwego podziału dochodów i zasobów, stopniowe wycofywanie niepewnych form zatrudnienia, promowanie „dobrej pracy” i uzyskanie pełnego zatrudnienia są rzeczywistymi kluczowymi kwestiami gospodarczymi, jeśli chodzi o ochronę stabilności finansowej systemów emerytalnych oraz zapewnienie bezpieczeństwa i adekwatności przyszłych emerytur;

SPRAWIEDLIWOŚĆ MIĘDZYPOKOLENIOWA

21. zauważa, że „reformy systemu emerytalnego” w całej Europie, zgodnie z „zaleceniami” wydanymi na szczęblu UE w ostatnich dziesięcioleciach, były uzasadnione koniecznością ustanowienia „sprawiedliwości międzypokoleniowej i wewnątrzpokoleniowej” – czyli służyły temu, aby zapobiec „przeciążeniu” młodych i przyszłych pokoleń wskutek nagromadzonego zadłużenia publicznego, zwłaszcza w odniesieniu do finansowania świadczeń emerytalnych „starszych pokoleń”;
22. zwraca uwagę, że rzeczywisty kurs reform emerytalnych uchwalony przez większość państw członkowskich stanowił przeciwieństwo powyższego: ustawowe systemy emerytalne zostały zdemontowane, aby zapewnić jedynie podstawowe lub minimalne świadczenia emerytalne, podczas gdy ustawowy wiek emerytalny został dla młodszych pokoleń podwyższony (z ograniczonymi świadczeniami, dłuższymi okresami składkowymi, sankcjami za wcześniejsze przejście na emeryturę i zamrożeniem lub obniżeniem składek wpłacanych do takich systemów przez pracodawców); wprowadzono produkty emerytalne z drugiego filaru i trzeciego filaru, za które młodsze pokolenia musiały płacić coraz wyższe składki (choć były one częściowo łagodzone przez ulgi/ zwolnienia podatkowe itp.) w celu „przeniesienia odpowiedzialności za oszczędności emerytalne na pojedyncze osoby”;
23. zdecydowanie krytykuje cynizm tych „reform” i uzasadniającego je oficjalnego

dyskursu, gdyż wpłynęły one tak samo negatywnie na starsze, jak i na młodsze pokolenia, a przesłanie UE do „przyszłych emerytów” – wbrew twierdzeniom zapowiadającym zwiększenie „sprawiedliwości międzypokoleniowej” – można podsumować prostym hasłem „pracuj dłużej, oszczędzaj więcej, posiadaj mniej”;

STRATEGIE ZATRUDNIENIA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONYCH ŚWIADCZEŃ EMERYTALNYCH

24. zwraca uwagę, że wzrost liczby nietypowych i niepewnych form organizacji pracy oraz zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy, zatrudnienia marginalnego czy tymczasowego, w połączeniu z „reformami” na rynku pracy mającymi na celu zwiększenie elastyczności z myślą o wdrożeniu kapitału i „cięciu kosztów”, prowadzą do wzrostu w sektorach niskich płac i do niepewnego zatrudnienia za bardzo niskie wynagrodzenie, co z góry wyklucza z systemów emerytalnych drugiego filaru i trzeciego filaru wielu pracowników, czyniąc ich podatnymi na ubóstwo w starszym wieku ze względu na cięcia w ustawowych systemach emerytalnych;
25. przyjmuje do wiadomości konkluzje Rady EPSCO z dnia 6 grudnia 2010 r., stwierdzające między innymi, że „wspierając gromadzenie uprawnień, zwiększając aktywność na rynku pracy oraz wysiłki w celu poszerzenia zakresu systemów, ze szczególnym uwzględnieniem grup słabszych oraz jakości pracy” osiągnąć można lepsze warunki nabywania uprawnień emerytalnych;
26. podkreśla jednak, że najlepszym sposobem osiągnięcia tego jest stopniowe zniesienie wszelkich form niezabezpieczonego i niepewnego zatrudnienia, rezygnacja z wszystkich dotacji publicznych (ulgi podatkowe, ulgi ze względu na tzw. pozapłacowe koszty pracy itp.) w odniesieniu do takich rodzajów zatrudnienia, w celu promowania równości i pełnego zatrudnienia przy pomocy „dobrej pracy”, wspierania wzrostu płac i tworzenia większej liczby miejsc pracy wysokiej jakości poprzez odpowiednie alternatywne strategie makroekonomiczne na rzecz zrównoważonego rozwoju, co doprowadzi do zwiększenia dochodów z pracy na wszystkich poziomach, wspierając nabywanie praw do godziwej emerytury w okresie późniejszym;
27. podkreśla, że ważną rolę zarówno w gospodarce formalnej, jak i nieformalnej naszych społeczeństw odgrywa dziś praca opiekuńcza, w którym to sektorze większość pracowników stanowią kobiety, zbyt często pracujące bez zapewnionych odpowiednich warunków pracy czy bezpieczeństwa; wzywa państwa członkowskie, Radę i Komisję do zajęcia się kwestią gospodarczego sektora opieki w celu poprawy warunków pracy i poprawy usług publicznych w zakresie opieki oraz równego dla wszystkich dostępu do opieki, jak również zapewnienia pracownikom opieki godziwych emerytur;
28. uważa, że organizację pracy i czasu pracy należy dostosować do zmian demograficznych; podkreśla, że większa stabilność zatrudnienia, krótszy łączny czas pracy, zabezpieczenie społeczne oraz bezpieczeństwo i higiena pracy są niezbędnymi warunkami skuteczniejszej integracji zarówno młodszych, jak i starszych pracowników, aby mogli oni nadal wykonywać pracę za wynagrodzeniem oraz aby byli zmotywowani i zdrowi aż do momentu osiągnięcia ustawowego wieku

emerytalnego;

29. wzywa państwa członkowskie do wykorzystania okazji, jaką stwarza rok 2012 – Europejski Rok Aktywności Osób Starszych – do aktywnej współpracy z partnerami społecznymi oraz, z pomocą Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy, do opracowania zaleceń dotyczących tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości oraz zmniejszenia stresu fizycznego i umysłowego pracowników, co umożliwi im pracę do momentu osiągnięcia ustawowego wieku emerytalnego i wyeliminuje konieczność dalszego jego podnoszenia; odrzuca wszelkie próby automatycznego korelowania ustawowego wieku emerytalnego z oczekiwaną długością życia;

ADEKWATNOŚĆ

30. zwraca uwagę na prognozy okresowego wspólnego sprawozdania Komitetu Polityki Gospodarczej i Komitetu Ochrony Socjalnej za 2010 r. w sprawie emerytur, zgodnie z którymi „w zakresie zmiany stóp zastąpienia dochodów netto w latach 2006-2046 spadek (wyrażony w punktach procentowych) jest często podobnego rzędu w przypadku pracownika o niskich dochodach, co pracownika o średnich dochodach. Ponadto dla niektórych państw członkowskich, w których wzmocniono powiązanie składek i korzyści, zmiana teoretycznych stóp zastąpienia wydaje się być znacznie mniej korzystna w przypadku niższych płac niż wynagrodzeń przeciętnych”;
31. odnotowuje uwagi z okresowego wspólnego sprawozdania Komitetu Polityki Gospodarczej i Komitetu Ochrony Socjalnej za 2010 r. w sprawie emerytur, zgodnie z którymi „w UE publiczne świadczenia emerytalne rosną średnio wolniej niż płace, a dochody zastępcze w momencie przejścia na emeryturę spadają, jeżeli ludzie przechodzą na emeryturę w tym samym wieku, co dziś. Oznacza to, że średnio emerytów czeka względne pogorszenie poziomu życia w porównaniu z pracownikami w przyszłości”;
32. podkreśla, że w 2007 r. wskaźnik zagrożenia ubóstwem był wyższy dla kobiet (17%) niż mężczyzn (15%) i że różnica ta była szczególnie duża w przypadku osób starszych (22% kobiet w porównaniu do 17 % mężczyzn) i samotnych rodziców;
33. wskazuje na występowanie różnicy wysokości emerytur kobiet i mężczyzn, będącej kontynuacją i konsekwencją utrzymującej się różnicy wynagrodzeń, która w UE obecnie wynosi średnio 18%, osiągając w niektórych państwach członkowskich poziom 30,3%; apeluje do Komisji i państw członkowskich o zwiększenie adekwatności emerytur poprzez przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy i przyjęcie celu zmniejszenia do roku 2020 różnicy wynagrodzeń kobiet i mężczyzn do 0-5%;
34. zwraca uwagę, że w sposób opisany powyżej neoliberalne „reformy” emerytalne przeprowadzane w przeszłości – a także te realizowane obecnie – zagrażają adekwatności świadczeń emerytalnych, gdyż zmniejszają wysokość średniej emerytury wypłacanej z publicznych ustawowych systemów emerytalno-rentowych do poziomu „emerytury podstawowej”, która w szeregu państw członkowskich jest zbliżona do poziomu minimum socjalnego;

35. podkreśla, że zapobiegające ubóstwu, godziwe i bezpieczne systemy emerytalne są istotnymi elementami w walce z wykluczeniem społecznym i dyskryminacją oraz w promowaniu sprawiedliwości społecznej i ochrony socjalnej, równości płci i solidarności międzypokoleniowej;
36. uważa, że do wyłącznej kompetencji państw członkowskich należy decyzja o sposobie organizowania i finansowania systemów emerytalnych; podkreśla jednak, że ustawowe systemy emerytalne powinny nie tylko zapobiegać ubóstwu osób starszych, lecz także – dzięki zawartym w nich elementom uzależnionym od wysokości zarobków – powinny zapewniać zachowanie godziwego poziomu życia w ogólności;
37. zwraca się do Rady o uzgodnienie celu UE dotyczącego minimalnych wynagrodzeń (objętych ustawowymi układami zbiorowymi na szczeblu krajowym, regionalnym lub sektorowym), przewidującego wynagrodzenie w wysokości co najmniej 60% odpowiedniego średniego wynagrodzenia (krajowego, sektorowego itd.), co umożliwi większej liczbie pracowników dostęp do indywidualnych uprawnień emerytalnych pozwalających na życie powyżej granicy ubóstwa;
38. zwraca się też do Rady o uzgodnienie minimalnych gwarantowanych świadczeń emerytalnych (emerytury, renty itp.), które przekraczałyby unijny próg narażenia na niebezpieczeństwo ubóstwa równy 60% krajowych średnich zrównanych dochodów, aby zapobiec ubóstwu osób starszych oraz nie pozwolić na to, by były one obejmowane systemami minimalnych dochodów zależnymi od stanu majątkowego;
39. nalega, aby Rada i Komisja przedstawiły projekt europejskiej gwarancji na rzecz młodzieży, zapewniającej każdej młodej osobie w UE prawo do odpowiedniego, dobrze płatnego zatrudnienia zgodnego z jej kwalifikacjami i umiejętnościami, stażu zawodowego, dodatkowego szkolenia lub zatrudnienia połączonego ze szkoleniem, gdy tylko wystąpi zagrożenie bezrobociem, co tym samym poprawi możliwość nabycia przez młodych ludzi odpowiednich uprawnień emerytalnych;
40. podkreśla, że nie jest wcale konieczny ogólny wzrost ustawowego wieku emerytalnego ani przedłużanie obowiązkowych okresów składkowych; uważa, że powrót do parytetowego finansowania ustawowych systemów emerytalnych (co najmniej 50% składki pokrywa pracodawca) pozwoli większości państw członkowskich na utrzymanie lub powrót do ustawowego wieku emerytalnego wynoszącego 60 lat przy założeniu, że obecna ogólna wysokość składek płaconych przez pracowników pozostanie na tym samym poziomie;
41. wzywa państwa członkowskie do wzmocnienia charakteru ustawowych systemów emerytalno-rentowych opartego na solidarności i redystrybucji przez takie poszerzenie podstawy składkowej, aby objęła ona osoby pracujące na własny rachunek, urzędników służby cywilnej itp., przy jednoczesnym zniesieniu pułapu wkładów; uważa, że składkową podstawę ustawowych systemów emerytalno-rentowych można jeszcze poszerzyć przez wprowadzenie obowiązkowych składek od wszystkich rodzajów dochodów – w tym na przykład od czynszów i wypłaconych odsetek;

42. wzywa państwa członkowskie do wspierania nabywania praw emerytalnych uwzględniającego przerwy w pracy zawodowej, takie jak bezrobocie, urlop naukowy, okresy niezdolności do pracy, opieki nad dziećmi lub innymi osobami niesamodzielnymi, edukacji, szkolenia i dalszego kształcenia itd., jako efektywne okresy ubezpieczenia w ustawowych systemach emerytalno-rentowych, co poprawi stopy zastąpienia dochodów i adekwatność emerytur, zwłaszcza w przypadku kobiet;
43. stanowczo krytykuje praktyki stosowane w większości kapitałowych systemów emerytalnych – polegające na uzależnieniu poziomu wypłat i składek od średniej długości życia – jako przejaw dyskryminacji kobiet; apeluje do Komisji o rozpoczęcie procedury koniecznej do zniesienia art. 5 ust. 2 dyrektywy 2004/113, który dopuszcza dyskryminację kobiet w zakresie produktów emerytalnych; sprzeciwia się wszelkim istniejącym lub potencjalnym przypadkom nadużywania środków antydyskryminacyjnych, które polegają na podwyższaniu wieku emerytalnego kobiet i nakładaniu na nie dodatkowych obciążeń;
44. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia właściwej indeksacji ustawowych systemów emerytalno-rentowych, w tym minimalnych świadczeń emerytalnych, które powinny przynajmniej rekompensować roczną stopę inflacji, a ponadto do powiązania zmiany poziomu publicznych świadczeń emerytalnych ze zmianą średniej krajowej płacy;

BEZPIECZEŃSTWO

45. podkreśla, że historyczne doświadczenia zdobyte w XIX wieku oraz w okresie międzywojennym pokazują, iż kapitałowe systemy emerytalne są nieefektywne i kosztowne oraz reagują na systemową niestabilność rynków finansowych; wskazuje, że po „bańkach” na rynkach finansowych w „szalonych latach dwudziestych” nastąpił Wielki Kryzys, który zniszczył stopy zwrotu i wypłacalność ówczesnych funduszy emerytalnych mimo licznych wysiłków podejmowanych przez poszczególne państwa na rzecz rekaptalizowania ich z pieniędzy podatników;
46. zwraca uwagę, że w wyniku tych katastrof dotyczących kapitałowych funduszy emerytalnych i ich niezdolności do wypłaty bezpiecznych i adekwatnych świadczeń emerytalnych, po II wojnie światowej wprowadzono o wiele bardziej stabilne, skuteczne i mniej kosztowne publiczne repartycyjne systemy emerytalne oparte na zasadzie solidarności i redystrybucji; stanowczo krytykuje fakt, że po 1980 r. większość rządów państw członkowskich zapomniała o tych doświadczeniach z przeszłości, coraz bardziej przenosząc wypłatę świadczeń emerytalnych z publicznych systemów repartycyjnych do kapitałowych systemów emerytalnych;
47. podkreśla fakt, że siłą rzeczy pracownicy i emeryci odczuli bolesne skutki tych błędnych neoliberalnych strategii politycznych, w miarę jak kryzys finansowy wymuszał drastyczne korekty w dół stóp procentowych i wartości aktywów; podkreśla, że ogromne sumy pieniędzy podatników po raz kolejny wydano na „stabilizację” funduszy emerytalnych, składki na te systemy podniesiono, a przyszłe świadczenia zmniejszono bez realnych widoków na to, aby systemy te były w stanie zapewnić w przyszłości bezpieczne i adekwatne emerytury;

48. podkreśla, że dyrektywa z 2003 r. w sprawie instytucji pracowniczych programów emerytalnych (IORP) zmusiła państwa członkowskie do deregulacji wymogów ostrożnościowych dotyczących zakładowych systemów emerytalnych oraz do wprowadzenia przepisów umożliwiających konkurencję między tymi podmiotami; podkreśla, że wspomniana dyrektywa pozwala instytucjom pracowniczych programów emerytalnych na inwestowanie 70% portfela lub zasobów technicznych w akcje oraz obligacje korporacyjne, w tym również na rynkach kapitału podwyższonego ryzyka, oraz nie więcej niż 30% w aktywa denominowane w obcej walucie; podkreśla, że liberalizacja zapisów ostrożnościowych wprowadzona na podstawie wymienionej dyrektywy mogła przyczynić się do strat oraz problemów, z jakimi podczas kryzysu finansowego musiały się zmierzyć zakładowe systemy emerytalne;
49. podkreśla fakt, że – oprócz wymogów przejrzystości i informacji – dyrektywa IORP nie przewiduje odpowiedniej ochrony wkładów i przyszłych emerytur członków pracowniczych programów emerytalnych, ponieważ nie uwzględnia, iż w momencie przejścia na emeryturę gwarantowane są przynajmniej zgromadzone składki ubezpieczeniowe wpłacone do systemu, ani też że można powołać się na minimalną stopę zwrotu czy na zdefiniowane świadczenie;
50. podziela obawy Komisji na temat rosnącej tendencji funduszy emerytalnych do zbliżania się do systemów o zdefiniowanych składkach, a nie do systemów o zdefiniowanych świadczeniach, ponieważ te pierwsze przenoszą ryzyko związane z inwestycją, inflacją oraz długowiecznością w całości na poszczególnych członków systemu bez jasnego określenia obowiązków pracodawców czy sponsorów takich programów;
51. podkreśla wbudowaną w systemy o zdefiniowanych składkach systemową niezdolność do zapewnienia bezpiecznych i adekwatnych emerytur: według najnowszych badań OECD osoby z tej samej grupy wiekowej regularnie uiszczające składki w wysokości 5% pensji i przechodzące na emeryturę po 40-letnim okresie składkowym mogłyby otrzymać stopę zastąpienia od poniżej 30% aż do 100% w zależności od tego, czy przechodzą na emeryturę w okresie ożywienia koniunktury na rynkach finansowych, czy też – zaledwie kilka lat później – w okresie załamania koniunktury; podkreśla zatem, że wskutek coraz bardziej obowiązkowego charakteru systemów o zdefiniowanych składkach w niektórych państwach członkowskich UE świadczenia emerytalne stałyby się praktycznie loterią;
52. uważa jednak, że wnioski Komisji dotyczące zachęcania do systemów mieszanych łączących zdefiniowane składki ze zdefiniowanymi świadczeniami oraz do lepszej regulacji rynku – chociaż mogą przyczynić się częściowo do lepszego zabezpieczenia wypłaty świadczeń emerytalnych – mogą również mieć negatywny wpływ na adekwatność emerytur, ponieważ użytkownicy programu emerytalnego zostaną obciążeni „kosztami regulacji”;
53. podkreśla fakt, że koszty administracyjne w kapitałowych systemach emerytalnych – koszty sprzedaży i marketingu, opłaty za zarządzanie funduszem, koszty wykonawcze, zapewnienia zgodności i ewidencji, niekorzystne skutki wyboru

i koszty transakcji – stanowią już od 20% do 40% kont indywidualnych i są znacznie wyższe niż koszty administracyjne w ustawowych repartycyjnych systemach emerytalnych (od 1,5% do 4%);

54. zwraca uwagę, że podobne problemy pojawiają się w przypadku wniosków Komisji w sprawie stosowania do funduszy emerytalnych podejścia Solvency II (zmniejszona adekwatność emerytur) oraz wspierania systemów gwarancji korzyści dla funduszy emerytalnych (ponieważ po raz kolejny to podatnicy mają zapewnić większość gwarancji);
55. stanowczo krytykuje fakt, że wszystkie te wnioski Komisji o pozornie „dobrych intencjach” w dalszym ciągu opierają się na neoliberalnej zasadzie „przesunięcia wyboru i odpowiedzialność na pojedyncze osoby” oraz na obsesyjnym przekonaniu Komisji do ożywienia rynków finansowych poprzez usunięcie barier stojących na drodze w pełni rozwiniętego „wewnętrznego rynku emerytur”;
56. popiera zatem koncepcję stopniowego ponownego włączenia zdrowych aktywów z kapitałowych systemów emerytalnych do publicznych systemów emerytalnych – co stało się w Argentynie – w celu wzmocnienia redystrybucyjnego charakteru systemów emerytalnych oraz ich zdolności do zapewnienia bezpiecznych i adekwatnych emerytur; wzywa Komisję do uchylecia dyrektywy IORP w jej obecnej postaci;
57. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządowi i parlamentom państw członkowskich.

Or. en